

Särskilda fortbildningsinsatser behövs för att utbilda lärare i de nya ämnen teknik och ekonomi på högstadiet. Utbildningsministern deklarerar att den fortbildningen skall ske i kursverksamhet på ferietid.

Fortbildning som är betingad av reformer arbetsgivaren genomför bör i första hand utföras på tjänstetid. Det finns ingen anledning till att lärarna skall behandlas sämre än andra grupper i allmän tjänst. De skall inte behöva offra en stor del av sin fritid för att hänga med i reformtakten. Fortbildningen ger under sådana förhållanden sämre resultat och lärarna får inte tillfälle att hämta nya krafter för fortsatt tjänstgöring.

Med hänvisning till ovanstående föreslår jag,

att skolöverstyrelsen får i uppdrag att utarbeta en långsiktig plan för den mångsidiga och kontinuerliga fortbildning av lärarkåren som reformarbetet inom skolan ger anledning till.

Stockholm den 28 januari 1970

Olle Westberg (fp)
i Ljusdal

Nr 732

Av herr **Zachrisson** och fru **Gradin**, om ökad manlig rekrytering till vårdsyrken.

(Lika lydande med motion nr 629 i Första kammaren)

Rekryteringen till vårdsyrkesutbildningen kännetecknas på nästan alla avsnitt av en mycket ensidig könsfördelning. Enligt av riksdagens upplysnings-tjänst förmedlad statistik var fördelningen på kvinnor och män följande:

Elever i vårdyrkesutbildning; fördelning på kvinnor och män

	M	K
<i>Sjukgymnaster</i>		
VT 1967	2	93
Läsåret 67—68	7	263
» 68—69	5	236
<i>Arbets terapeuter</i>		
Läsåret 67—68	—	109
» 68—69	—	139
<i>Laboratorieassistenter</i>		
Läsåret 65—66	14	521
» 66—67	46	526
» 67—68	42	650
» 68—69	33	732
<i>Medicinskt-tekniska assistenter</i>		
Läsåret 65—66	7	90
» 66—67	10	205
» 67—68	49	288
» 68—69	39	273
<i>Skötare i psykiatrisk vård</i>		
Läsåret 68—69	384	597
HT 1969	167	247
<i>Sjuksköterskor (5 term.)</i>		
Läsåret 67—68	82	2 667
» 68—69	56	2 683
HT 1969	76	1 355
<i>Avkortad utbildning för undersköterskor</i>		
HT 1969	1	41
<i>Avkortad utbildning för skötare</i>		
HT 1969	22	34
<i>Antal elever i vidareutbildning för sjuksköterskor</i>		
VT 1969	—	51
IIT 1969	7	257
<i>Sjukvårdsbiträden</i>		
Läsåret 67—68	110	3 530
» 68—69	167	6 170
<i>Lab.-bitr. (klin.-kem.lab.)</i>		
Utbildning påbörjad 1967		
Läsåret 67—68	—	71
» 68—69	1	75
<i>Undersköterskor (klin.-kem.lab.)</i>		
Utbildning påbörjad 1968		
Läsåret 68—69	—	10
<i>Terapibiträden</i>		
Läsåret 68—69	—	72

Uppgifter från utbildning av undersköterskor (32 veckor), ålderdomshemsföreståndarinnor, vårdbiträden inom åldringsvård, undersköterskor inom åldringsvård, tandsköterskor, tandhygienister och fotvårdsspecialister saknas, men det finns anledning att förmoda att siffrorna för rekryteringen till dessa utbildningar snarast skulle förstärka intrycket av ensidighet.

Utan att förringa den betydande insats som nu görs av vårdpersonal av olika kategorier, finns det skäl att ifrågasätta om inte den ensidiga könsfördelningen är till allvarligt men för såväl den framtida rekryteringen till vårddyrkesutbildningen som strävandena att minska avståndet mellan vårdmiljön och samhället i övrigt. Det är därför av vikt att vårddyrkesutbildningen, särskilt på grundstadiet i mellanskolan, ges en självständig ställning och befrias från karaktären av kvinnlig yrkesutbildning. Den föreslagna sammankopplingen mellan vårdteknisk och konsumtionsteknisk (tidigare hushållsteknisk) linje bidrar på ett mycket olyckligt sätt till att traditionella intryck förstärks. Det informationsmaterial som i dag distribueras via arbetsmarknadsmyndigheterna ger genomgående en bildmässig presentation av vårddyrkena som kvinnliga.

Ett medvetet arbete från skolmyndigheter och yrkesvalsrådgivare för att motverka den ensidiga rekryteringen skulle av fackorganisationerna på vårdområdet hälsas med stor tillfredsställelse enligt vad som framgått av de senaste årens debatt inom organisationerna.

I särskild motion hemställer vi om en översyn av visst informationsmaterial hos arbetsmarknadsstyrelsen.

Med hänvisning till det ovan anförda hemställes,

att riksdagen uttalar att vårddyrkesutbildningen ges en sådan organisation inom utbildningssystemet att den stimulerar rekrytering av såväl män som kvinnor.

Stockholm den 27 januari 1970

Bertil Zachrisson (s)

Anita Gradin (s)
